

Záznam z jednání Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (dále jako „Výbor“) konaného dne 25. září 2014

Místo schůze: Praha, Úřad vlády ČR, Vladislavova 4, Praha 1
Místnost „Fórum“ (od 13:00 do 15:30 hod.)

Přítomné členky a členové (zástupkyně a zástupci členek a členů s hlasovacím právem):

	Jméno	Organizace
1.	<i>Gabrielová Adriana</i>	proFem
2.	<i>Holušová Barbora</i>	IC Praha
3.	<i>Krpálková Jindřiška</i>	nezávislá odbornice
4.	<i>Poláková Jitka</i>	proFem
5.	<i>Potměšil Jan</i> <i>zástup: Bělohávková Kateřina</i>	nezávislý odborník
6.	<i>Prokopová Zdeňka</i>	ROSA
7.	<i>Vitoušová Petra</i> <i>zástup: Krupičková Petra</i>	Bílý kruh bezpečí

Omluveny/i:

	Jméno	Organizace
1.	<i>Bednářová Zdena Zuzana</i>	Acorus
2.	<i>Čechová Jitka</i>	Persefona
3.	<i>Čuhelová Kateřina</i>	Krajský soud v Brně
4.	<i>Gjuričová Jitka</i>	MV
5.	<i>Heřmánková Radka</i>	MŠMT
6.	<i>Hovorka Daniel</i>	MPSV
7.	<i>Kosařová Jana</i>	Život 90
8.	<i>Laurenčíková Klára</i>	Univerzita Karlova
9.	<i>Marvanová Vargová Branislava</i>	KOORDONA
10.	<i>Millerová Eva</i>	MZd
11.	<i>Spoustová Ivana</i>	advokátka
12.	<i>Vojtíšková Martina</i>	APIC
13.	<i>Vrbický Jan</i>	MPSV

Hostky/é:

	Jméno	Organizace
1.	<i>Hurychová Eva</i>	nezávislá odbornice
2.	<i>Jakobsen Barbora</i>	Alternativ til Vold
3.	<i>Kosatíková Kristýna</i>	Open Society Fund
4.	<i>Knoblochová Helena</i>	Europodnikatelka 21. století
5.	<i>Mosleh Jolana</i>	Policejní prezidium ČR
6.	<i>Plešková Lucie</i>	Sít mateřských center

Tajemník Výboru: Šafařík Radan

Sekretariát Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů (dále jako „Rada“): -

Z celkového počtu **20** členů a členek bylo jednání Výboru přítomno **7** osob s hlasovacím právem. Výbor nebyl usnášeníschopný.

Program jednání Výboru

1. Schválení programu	J. Krpálková
2. Informace o jednání Rady	J. Krpálková , R. Šafařík
3. Příprava Akčního plánu prevence domácího násilí a násilí na ženách na léta 2015 - 2018	J. Krpálková, R. Šafařík, členky a členové Výboru
4. Informace o norské nestátní neziskové organizace Alternativ til Vold a spolupráci se sekretariátem Výboru	B. Jakobsen, R. Šafařík
5. Informace o připravovaném projektu České televize s názvem „Domácí šoa“	K. Kovářová
6. Představení zprávy Pracovní skupiny muži a rovnost žen a mužů o mužích a násilí	K. Pešáková
7. Různé	členky a členové Výboru

Ad bod 1 – Schválení programu

J. Krpálková uvítala všechny přítomné a konstatovala, že v době zahájení jednání Výboru je přítomno 7 členek a členů, resp. osob s pověřením k zastupování. Výbor tedy není usnášeníschopný. R. Šafařík konstatoval, že velká část členek a členů Výboru se z dnešního jednání omluvila na poslední chvíli z důvodu nemoci či z pracovních důvodů. J. Krpálková navrhla, aby Výbor přesto v jednání pokračoval, aniž by přijímal usnesení. Následně se dotázala, zda k navrženému programu jednání navrhuje někdo doplnění či jeho úpravu. J. Poláková navrhla v rámci bodu č. 8 Různé probrat téma financování sociálních služeb. Nikdo z přítomných proti tomuto návrhu nevznesl připomínku. J. Krpálková v této souvislosti uvedla, že je škoda, že na dnešním jednání chybí zástupce či zástupkyně MPSV. R. Šafařík uvedl, že pan J. Vrbický (zástupce MPSV ve Výboru), se na poslední chvíli z jednání Výboru z důvodu jiných pracovních úkolů omluvil a že MPSV nebylo schopno zajistit jeho zastoupení na dnešním jednání.

Ad bod 2 – Informace o jednání Rady

J. Krpálková krátce informovala o jednání Rady, které proběhlo dne 26. srpna 2014. Jednalo se o první jednání Rady po jejím přesunu z MPSV na ÚV ČR do gesce ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Návrhy Výboru předloženy na jednání Rady byly přijaty. R. Šafařík doplnil, že na tomto jednání Rady došlo ke schválení změny statutu Výboru, kterým byla rozšířena agenda a název Výboru o oblast násilí na ženách. Došlo také ke schválení Souhrnné zprávy o plnění Národního akčního plánu prevence domácího násilí na léta 2011 – 2014 v roce 2013 (dále jako „Souhrnná zpráva“). Souhrnná zpráva bude ze strany MV do konce roku předložena vládě ČR k informaci.

J. Krpálková dále uvedla, že na jednání Rady byl také vznesen návrh, aby se Výbor zabýval také otázkou regulace prostituce a obchodování se ženami jakožto typu násilí na ženách.

Ad bod 3 – Příprava Akčního plánu prevence domácího násilí a násilí na ženách na léta 2015 – 2018 (dále jako „Akční plán“)

J. Krpálková Výbor informovala o současné fázi přípravy Akčního plánu. Členkám a členům Výboru byl před dnešním jednáním rozeslán současný návrh úkolové části Akčního plánu. R. Šafařík konstatoval, že k úkolové části uplatnili některé členky a členové Výboru dílčí formulační připomínky. Zásadnější připomínku uplatnila P. Vitoušová, která v souvislosti se zahájením provozu bezplatné telefonní linky provozované Bílým kruhem bezpečí navrhla tento úkol z Akčního plánu vyřadit. P. Krupičková následně stručně představila projekt z Norských fondů, v rámci kterého ke zřízení celostátní bezplatné telefonní linky pro osoby ohrožené domácím násilím dojde. Linka začne fungovat od 1. ledna 2015. Linka bude moci obsluhovat 4 hovory najednou. J. Krpálková uvedla, že původní představou vyjádřenou mj. v současném Národním akčním plánu prevence domácího násilí na léta 2011 – 2014 (dále jako „NAP DN“) bylo spíše sdružení více organizací poskytujících telefonní krizovou pomoc v rámci nově vzniklé bezplatné telefonní linky. B. Holušová se dotázala, jak bude zajištěna udržitelnost telefonní linky po ukončení projektu a zda je pomoc na telefonní lince poskytována i v jiných jazycích. P. Krupičková odpověděla, že bezplatné telefonní linka bude zachována i po konci projektu a že v případě potřeby je možné zajistit konzultanty a konzultantky ovládající nejběžnější cizí jazyky. Z. Prokopová se dotázala, kdo je cílovou skupinou telefonní linky, zda jde obecně o oběti trestných činů či zda je linka specializovaná na domácí násilí. P. Krupičková odpověděla, že linka je určena všem obětem násilných trestných činů. J. Prokopová konstatovala, že v zahraničí je zvykem, že telefonní linky jsou určeny ženám jakožto specifické skupině ohrožené domácím násilím. Dále tlumočila zkušenost, že část žen ohrožených domácím násilím se necítí dobře, když se na telefonní lince ozve mužský hlas. Proto také bývá zvykem, že tyto linky jsou obsluhovány ženami. A. Gabrielová a J. Poláková doporučily zajistit provázanost s ostatními organizacemi poskytujícími služby osobám ohroženým domácím násilím tak, aby operátoři a operátorky nové telefonní linky věděli, kam mohou telefonující osoby odkázat. K. Bělohávková navrhla úkol zřízení bezplatné telefonní linky v Akčním plánu zachovat, a to proto, že to byl původně úkol určený MPSV a MV. Ke zřízení bezplatné telefonní linky došlo v rámci projektu, takže není jisté, zda bude možné zajistit její provoz i po konci financování projektu a v krajním případě by mohlo dojít k zániku linky. Tento návrh J. Krpálková podpořila a navrhla zvážit případnou reformulaci tohoto úkolu ve světle nových informací.

J. Krpálková dále představila svůj návrh na úpravu úkolu týkajícího se asistovaných styků, o kterém Výbor následně vedl diskusi a formuloval návrh úpravy předmětného úkolu. Členky a členové Výboru se také shodli na tom, že definice pojmu asistovaný styk bude uvedena v úvodní části Akčního plánu.

B. Holušová se dotázala na časový harmonogram přípravy Akčního plánu. R. Šafařík uvedl, že členky a členové Výboru mohou do 15. října 2014 zasílat své připomínky k úkolové části Akčního plánu. Kompletní Akční plán, včetně textové části, bude členkám a členům předložen ke schválení na začátku listopadu. K jeho projednání Radou by mělo dojít v průběhu prosince a zároveň by měl být rozeslán do meziresortního připomínkového řízení. Termín pro předložení vládě ČR je do konce letošního roku.

B. Holušová dále doporučila sjednotit terminologii Akčního plánu. R. Šafařík konstatoval, že sjednocení terminologie bude provedeno v rámci přípravy textové části Akčního plánu.

J. Poláková doporučila v této fázi již nerozporovat žádné z úkolů, neboť příprava úkolové části probíhala poměrně dlouhou dobu a každý se do ní mohl zapojit. Navrhla proto, aby případné připomínky směřovaly především ke zpřesnění současných úkolů či k formulačním úpravám.

K. Bělohávková se ještě vrátila k úkolu týkajícího se zajištění dostupnosti okamžité pomoci pro osoby ohrožené domácím násilím ve zvláště rizikových případech a navrhla jeho úpravu, neboť tento úkol dle současného návrhu nebude MV schopné zajistit. J. Mosleh doplnila, že v minulosti proběhl pilotní projekt testující zájem osob ohrožených domácím násilím o signalizační zařízení. V pilotním projektu se ukázalo, že tento zájem je nízký. Stanovisko, že MV nehodlá signalizační zařízení plošně zavádět bylo již sděleno v rámci hodnocení plnění NAP DN. J. Krpálková konstatovala, že o stanovisku MV je Výbor informován a že přesto bylo v rámci pracovní skupiny dohodnuto, že předmětný úkol bude v návrhu Akčního plánu zachován v současném znění. K. Bělohávková uvedla, že z důvodu umožnění využívání signalizačních zařízení ve spolupráci s Policií ČR je nezbytné tento úkol přeformulovat. Jinak by hrozilo, že MV bude trvat na odstranění tohoto úkolu a Policie ČR nebude na zavádění signalizačních zařízení např. ze strany nestátních neziskových organizací vůbec spolupracovat. Navrhla proto kompromisní formulaci tohoto úkolu, se kterou členky a členové Výboru po diskusi souhlasili.

Ad bod 4 – Informace o norské nestátní neziskové organizaci Alternativ til Vold a spolupráci se sekretariátem Výboru

B. Jakobsen krátce představila aktivity organizace Alternativ til Vold a její spolupráci na přípravě akčních plánů prevence domácího násilí v Norském království. Prezentace B. Jakobsen je přílohou č. 1 tohoto zápisu. B. Jakobsen mj. zdůraznila roli, kterou na přípravě a implementaci akčních plánů v Norském království hraje ministerstvo zdravotnictví. Klíčová je práce jak s osobami ohroženými násilím, tak s osobami násilnými. Norské akční plány prevence domácího násilí mají v úkolové části za cíl garantovat každé násilné osobě přístup k odborné pomoci. Alternativ til Vold také spolupracuje na výzkumu v oblasti domácího násilí a na přípravě krajských akčních plánů prevence domácího násilí.

R. Šafařík Výbor informoval o spolupráci Oddělení rovnosti žen a mužů s Alternativ til Vold a nejbližších aktivitách v rámci projektu financovaného z Norských fondů. V průběhu prosince proběhne školení pro nestátní neziskové organizace a pedagogický personál k videoklipu Sinna Mann a jeho využívání k edukačním účelům. Pozvánka na toto školení bude členkám a členům Výboru rozeslána v listopadu.

Ad bod 5 – Informace o připravovaném projektu České televize s názvem „Domácí šoa“

K. Kovářová členkám a členům Výboru představila chystaný projekt České televize s názvem „Domácí šoa“. Prezentace k tomuto projektu je přílohou č. 2 tohoto zápisu. K. Kovářová nejprve vysvětlila název projektu, který může působit poněkud

kontroverzně. Tento název byl zvolen záměrně, aby okolnosti a rozsah domácího násilí připomínaly okolnosti a rozsah koncentračních táborů. Projekt je v současnosti v procesu schvalování. Cílem projektu je prostřednictvím série pořadů a dokumentárního filmu přiblížit téma domácího násilí široké veřejnosti. Dokumentární film bude obsahovat výpovědi několika obětí domácího násilí, které budou emočním způsobem tlumočit své příběhy. Na tento dokument by měl navázat celoroční projekt České televize, který bude problematiku domácího násilí v rámci různých pořadů tematizovat. Celý projekt by měl vyvrcholit 25. listopadu 2015, což je mezinárodní den proti násilí na ženách. Kampaň proti domácího násilí formou krátkých spotů by měla také probíhat na kanále ČT D. Záštitu nad projektem převzal europoslanec Tomáš Zdechovský. K. Kovářová nabídla členkám a členům Výboru spolupráci na realizaci a odborné garanci projektu a požádala o případné komentáře k návrhu projektu.

B. Jakobsen se dotázala, zda se v rámci přípravy dokumentárního filmu uvažovalo i o přizvání mužů v roli osob ohrožených domácím násilím a také o získání výpovědí násilných osob. K. Kovářová odpověděla, že o tomto záměru přemýšleli, ale získat výpovědi násilných osob je velmi těžké. Celý projekt by měl být zaměřen na všechny typy obětí, ať jsou jimi ženy, muži, senioři a seniorky, děti či menšiny. B. Jakobsen doporučila, aby cílem prezentace násilných osob v tomto projektu nebylo jejich potrestání či stigmatizace, ale snaha o to, aby si svůj problém uvědomovaly a hledaly jeho řešení.

Některé členky a členové Výboru doporučili zvážit změnu názvu projektu, který nemusí působit odpovídajícím dojmem. B. Holušová v této souvislosti konstatovala, že sice v řadě případů domácí násilí probíhá ve velmi závažných formách, ovšem pojem „šoa“ navozuje dojem určitého brutálního a systematického násilí, které jde svým rozsahem nad rámec problematiky domácího násilí. Zároveň doporučila do realizace projektu zahrnout co největší spektrum odborníků a odbornic, včetně organizací pracujících s násilnými osobami. J. Krpálková doporučila v projektu nepoužívat pojmy jako „násilník“ či „oběť“, které evokují jasné a genderově stereotypní rozdělení na muže-násilníky a ženy-oběti. Vhodnými pojmy mohou být např. osoba ohrožená či osoba násilná. B. Holušová dále doporučila diverzifikovat osoby, jejichž výpovědi budou v dokumentárním filmu zobrazeny tak, aby tam byly různé skupiny v různých rolích – nejen ženy oběti partnerského násilí, ale např. i senioři či seniorky či muži.

K. Kovářová poděkovala za návrhy a doporučení a uvedla, že projekt je stále ještě ve fázi přípravy a že např. o jeho názvu zatím není definitivně rozhodnuto.

Ad bod 6 – Představení zprávy Pracovní skupiny muži a rovnost žen a mužů o mužích a násilí

R. Šafařík omluvil K. Pešákovou, která se bohužel jednání Výboru z pracovních důvodů nemůže osobně zúčastnit. Představení pracovní verze zprávy Pracovní skupiny muži a rovnost žen a mužů (dále jako „Pracovní skupina“) o mužích a násilí proto měla proběhnout prostřednictvím elektronické komunikace Skype. Bohužel z nízké kvality přenosu bylo nutné spojení krátce po jeho zahájení přerušit a bylo dohodnuto, že pracovní verze zprávy Pracovní skupiny o mužích a násilí bude členkám a členům Výboru rozeslána k případným připomínkám emailem a že její představení proběhne na příštím jednání Výboru.

Ad bod 7 – Různé

R. Šafařík členky a členy Výboru informoval o dotačním řízení na rok 2015 programu Podpora veřejně účelných aktivit nestátních neziskových organizací v oblasti rovnosti žen a mužů, které bude v následujících dnech vyhlášeno. Toto dotační řízení je určené mj. organizacím působícím v oblasti prevence genderově podmíněného násilí a jeho cílem je zejména podpora kapacit těchto organizací. Stejně jako v předchozím roce je celková alokace 5 mil. Kč. Bližší informace budou k nalezení na internetových stránkách Rady a členky a členové Výboru budou zároveň obesláni s informacemi po vyhlášení tohoto dotačního řízení.

J. Krpálková se ještě vrátila ke způsobu hodnocení a výběru projektů v oblasti prevence domácího násilí z Norských fondů. Vyjádřila znepokojení nad často nízkou kvalitou těchto projektů a nad tím, že do procesu výběru projektů nebyli členky a členové Výboru zapojeni a že nikdo z nich nepůsobí jako hodnotitel či hodnotitelka. K. Kosatíková v reakci uvedla, že na výběr hodnotitelů a hodnotitelek bylo vyhlášeno veřejné a transparentní výběrové řízení, z něhož následně byli vybíráni odborníci a odbornice na tuto oblast. Dále doplnila, že výběr podpořených projektů probíhá dvoufázově a že po stanovisku hodnotitelů a hodnotitelek následuje ještě schvalování ze strany hodnotící komise. Problém je v tom, že řada odborníků a odbornic na domácí násilí zároveň působí v organizacích, které jsou potenciálními příjemci projektů. Proto se nechtějí z možnosti žádat o projekty předem vylučovat.

J. Poláková Výbor upozornila na skutečnost, že v souvislosti s přechodem zodpovědnosti za financování sociálních služeb z MPSV na kraje je problémem, že na krajské úrovni často není oblast domácího násilí zařazena mezi prioritní oblasti. To následně vede k tomu, že poskytovatelé sociálních služeb v této oblasti čelí závažným problémům s financováním svých služeb. Jako akutní se tento problém jeví zejména v případě Prahy. J. Poláková proto navrhla, aby se Výbor v budoucnu otázce priorit financování sociálních služeb na krajské úrovni blíže věnoval a například navrhl doporučení směřované vůči MPSV tak, aby zajistilo dostatečné financování prevence domácího násilí v rámci všech krajů.

J. Krpálková na závěr poděkovala členkám a členům za jejich účast a připomněla, že příští jednání se uskuteční dne 11. prosince 2014 od 13:00.

Jednání bylo ukončeno v 15:30.

Schválila:

J. Krpálková, předsedkyně Výboru

Zapsal: R. Šafařík, sekretariát Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.